Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van
[redacted]
T +316[redacted]

Datum
13 oktober 2023

Referentie
41889759

Bijlagen
Kamerbrief (40954174)

Intern OCW afgestemd
IVHO, WJZ

nota

Kamerbrief toezeggingen Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium onderwijs

Aanleiding

Tijdens het EK-debat over de aangenomen Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium onderwijs is de EK toegezegd te zullen worden geïnformeerd over een aantal aspecten rond de uitvoering van de wet.

Met bijgaande brief, opgesteld door WJZ, wordt aan die toezegging voldaan.

Geadviseerd besluit

Ondertekening van de brief en toezending aan de EK.

In de brief geeft u, in aanvulling op hetgeen daarover in het debat al is gewisseld, duiding op het volgende:

1. de interpretatie van de begrippen "structureel of flagrant" en "wezenlijk vermoeden";
2. de terughoudendheid in de toepassing van de wet;
3. de wijze waarop genoemde interpretaties in de onderzoekskaders kunnen landen;
4. wanneer iets als een feit kwalificeert en wanneer als een wezenlijk vermoeden van wanbeheer.

Kernpunten

Ad 1. De interpretatie van de begrippen "structureel of flagrant" en "wezenlijk vermoeden"

a. Flagrant
U bevestigt wat eerder is uitgedragen: de interpretatie van de RvS wordt gevolgd. Deze houdt in dat een zeer ernstig incident, inhoudende een overtreding van de burgerschapsopdracht, niet per definitie kwalificeert als *wanbeheer*. Een dergelijk incident zal pas als zodanig kunnen kwalificeren, indien het bevoegd gezag er niet of onvoldoende op reageert.
b. Structureel
U verwijst naar de memorie van toelichting, waarin de duur van een overtreding en signalen (waaronder herstelopdrachten) die het bevoegd gezag over de overtreding heeft gehad, als relevante omstandigheden worden benoemd.
c. Wezenlijk vermoeden

U geeft aan dat u de interpretatie van de RvS onderschrijft: van een wezenlijk vermoeden van wanbeheer is sprake, indien met een substantiële mate van waarschijnlijkheid (gebaseerd op feiten) kan worden aangenomen dat een nog te verrichten onderzoek het oordeel van wanbeheer zou opleveren.

Ad 2. Terughoudendheid in de toepassing van de wet

U licht toe dat de bevoegdheden alleen in uitzonderlijke gevallen kunnen en zullen worden ingezet. Terughoudendheid volgt uit:

a. het systeem van de wet:
   - het gebruikte begrippenkader (zie ook hiervoor);
   - het gegeven dat sprake moet zijn van een (dreigende) ernstige schade aan een of meer leerlingen respectievelijk aantasting van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat;
   - het gegeven dat niet alleen een wezenlijk vermoeden van wanbeheer vereist is, maar ook een door de inspectie geconstateerde overtreding én onverwijlde spoed;

b. de wijze waarop de inspectie toezicht houdt op de burgerschapsopdracht: de inspectie gaat na of een school kennis van en respect voor de basiswaarden van de democratische rechtsstaat aan leerlingen bijbrengt, maar de eigen visie van de school is in beginsel geen onderwerp van inspectietoezicht;

c. procedurele waarborgen:
   - er moet altijd een inspectierapport liggen;
   - gemotiveerd moet worden waarom hetzelfde resultaat niet met een lichter middel kan worden bereikt;
   - besluitvorming moet voldoen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ad 3. Aanpassing onderzoekskaders

U zegt toe dat de inspectie de door u benoemde interpretatie zal hanteren en zij waar nodig haar onderzoekskaders zal aanvullen.

Ad 4. Feiten en feitenkwalificatie in relatie tot het "wezenlijk vermoeden"

De vraag hoe de vaststelling van feiten zich verhoudt tot de vaststelling van een wezenlijk vermoeden beantwoordt u in de brief aan de hand van de casus VMBO Maastricht (onregelmatigheden schoolexamens).

Toelichting

De brief bevat geen nieuwe gezichtspunten, maar vormt een nadere technische toelichting op hetgeen tijdens het debat met de EK is gewisseld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.